

Dictionarul "Oficialilor de stat români din Transilvania" constituie un convingător argument împotriva clișeeilor și prejudecăților existente față de prezența și rolul elitei românești în spațiul public transilvan, de-a lungul unei jumătăți de mileniu, oferind o nouă perspectivă față de implicarea acestora în lupta pentru emancipare națională, finalizată cu Marea Unire de la 1 Decembrie 1918.

Lectura volumului oferă - așa cum, cu deplin temei arată Ana Grama, informații revelate care, "atestă și faptul că înaintașii noștri au trăit tot ce se putea trăi -personal, ca grup formal și

global, (...) fie și sub rigorile unor stări economice și politice nefavorabile. Acestea, deși au impus modulul de viață o mai mare sau mai mică anvergură, o anume strălucire, ori modestie, nu i-au putut împiedeca să se manifeste și să se sincronizeze cu datele esențiale ale spiritului epocii!".

Așteptăm cu interes apariția unui nou volum - anunțat de autor- care, suntem convinși, va aduce noi informații despre alți oficiali români din Transilvania, completând în mod fericit acest prim volum de referință în istoriografia română.

Ioan Lăcătușu

Liviu Boar, "Românii din scaunele Ciuc, Giurgeu și Casin în secolul al XIX-lea" Tg. Mureș, Editura Universității "Petru Maior", 2005

Lucrarea reprezintă teza de doctorat a domnului Liviu Boar, susținută în anul 2004 la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca. Este rodul unei munci neobosite, de peste 25 de ani, în care autorul a studiat cu răbdare și pasiune zeci de mii de file de document, scrise în paleo-grafiile maghiare, germană și latină, aflate în fondurile și colecțiile arhi-vistice păstrate la Direcțiile Județene ale Arhivelor Naționale: Mureș, Harghita, Sibiu, Alba și Cluj-Napoca.

Cartea a apărut în condiții grafice deosebite la Editura Universității "Petru Maior" din Târgu Mureș, cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Târgu Mureș și al S.C. COMEXIM S.R.L. din Lupeni, județul Hunedoara.

Liviu Boar s-a născut la 5 aprilie 1951 la Reghin, a absolvit Liceul "Petru Maior" din localitate în anul 1970, apoi cursurile Facultății de Istorie din cadrul Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca în anul 1976. Profesor, arhivist, apoi director la Filiala Arhivelor Statului Harghita din Miercurea-Ciuc (1980-1990), iar din iulie 1990 până în prezent este director al Direcției Județene Mureș a Arhivelor Naționale. S-a specializat în arhivistică și palcografie maghiară, urmând stagii de cercetare la Arhivele din Ungaria.

Este cadru didactic asociat la Universitățile "Dimitrie Cantemir" și "Petru Maior" din Târgu Mureș și la Facultatea de Arhivistică din cadrul Academiei de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" din București.

Liviu Boar este prezent, an de an, la sesiunile de comunicări științifice organizate la Sfântu Gheorghe și Miercurea-Ciuc, Universitatea de Vară de la Izvorul Mureșului, Zilele "Elic Miron Cristea" desfășurate în municipiul Toplița, aducând mereu elemente noi, privind existența românilor în sud-estul Transilvaniei. De asemenea, este redactor-șef al "Anuarului Arhivelor Mureșene", editat de Direcția Județeană Mureș a Arhivelor Naționale și

Asociația Arhiviștilor "David Prodan", Filiala Târgu Mureș.

Cele 409 pagini ale lucrării sunt structurate în 10 capitole, care la rândul lor cuprind mai multe subcapitole, exprimând rigoare științifică, logică și acuratețe în exprimare.

1. Istoriografia problemei și sursele de cercetare;

2. Organizarea administrativ teritorială a Secuimii în secolul al XIX-lea; Organizarea în timpul absolutismului austriac (1849-1861); Reforma administrativă din anul 1861; Legea XXXIII (33) din anul 1876;

3. Realități demografice naționale a românilor din Ciuc, Giurgeu și Casin în secolul al XIX-lea;

4. Pierderea identității naționale a românilor din Ciuc, Giurgeu și Casin în secolul al XIX-lea;

5. "Memorialul" românilor din Giurgeu din anul 1861;

6. Biserica românească din fostele Scaune Ciuc, Giurgeu și Casin în secolul al XIX-lea; Preoți născuți care au slujit în Protopopiatul Giurgeului în secolul al XIX-lea; Circulația cărții românești Protopopiatul Giurgeului; Biblioteca "Eparhiei Protopenști Greco-Catolice a Giurgeului";

7. Școala elementară românească în Scaunele Ciuc, Giurgeu și Casin; Salarizarea docenților; Evoluția numărului de elevi în perioada 1871-1900 în școlile confesionale românești din Protopopiatul Giurgeului; Elevi români la Gimnaziul romano-catolic din Sumuleu-Ciuc; Studenți la Academia Teologică din Blaj; Studenți la universitățile europene;

8. ASTRA în viața spirituală a românilor din Protopopiatul Giurgeului;

9. Parohii, preoți și docenți în Protopopiatul Giurgeului între 1835-1900;

10. Structura proprietății funciare în Scaunele Ciuc, Giurgeu și Casin în secolul al XIX-lea; Conscripția urbană din anii 1819-1820.

La finalul lucrării sunt: Concluziile; Rezumatul în limba engleză; Bibliografia și Anexele care cuprind: lista prescurtărilor, lista documentelor, documentele în majoritate inedite aflate în fondul Protopopiatul greco-catolic Gheorgheni, păstrat la Direcția Județeană Mureș a Arhivelor Naționale și Ilustrațiile, care cuprind fotografiile din Arhiva Imagistică a Centrului de Informare și Documentare "Cornel Irimie" din cadrul Complexului Muzeal "Astra" din Sibiu și Fondul Personal "Orbán Balázs", aflat la Direcția Județeană Mureș a Arhivelor Naționale.

Cartea se adresează deopotrivă iubitorilor de istorie în general, celor cu preocupări privind istoria Transilvaniei în special, și merită să fie la loc de cinste în biblioteca fiecăruia dintre noi. Ea s-a bucurat de aprecieri în rândul specialiștilor și nu numai. Redăm mai jos aprecierea academicianului Camil Mureșan: "*În această lucrare, domnul Liviu Boar a valorificat, așa cum era de așteptat, calitatea domniei sale de arhivist, care l-a pus în contact direct cu sursele istorice primare ale vieții locuitorilor dintr-o parte a răsăritului Transilvaniei, anume din fostele scaune, ulterior comitate din așa-numitul «Ținut al secuilor». Demersul la sursele arhivistice reprezintă fundamentul și meritul principal al lucrării elaborate de domnul Liviu Boar. Consider că lucrarea este o tentativă merituosă de reconstituire pe baza documentelor de arhivă a vieții elementului românesc, constituindu-se într-o «reabilitare» a unei istorii într-adevăr marginalizate.*"

Valentin Istrate

Nicu Vrabie, "Sub semnul eternității" Sf. Gheorghe, Editura Eurocarpatica, 2004

Noua carte a profesorului Nicu Vrabie, *Sub semnul eternității*, apărută la editura Eurocarpatica, 2004, poate fi socotită fără exagere, o micro-enciclopedie istorico-geografică și spirituală a zonei de nord a județului Harghita, pământ încărcat de basm și de legendă în care "șoaptele amintirii scot la iveală întâmplări dintr-un ținut în care sunt posibile minunile".

Sub semnul eternității nu stă sub semnul acelei "slope de foc" (Arghezi), ci e rodul unei cu totul altei trude, a aceleia de a aduna cu migală informații cât mai multe despre ceea ce autorul dorește să scrie, afundându-se în tomurile nesfârșite ale arhive-lor, spre a-și asigura acea "bancă de date" atât de necesară pentru scrierea unei asemenea cărți.